

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jerzego Małeckiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Iwona Arent; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Anna Ewa Cicholska; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Leszek Dobrzyński; (-) Przemysław Drabek; (-) Barbara Dziuk; (-) Grzegorz Gaża; (-) Czesław Hoc; (-) Michał Jach; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Leonard Krasulski; (-) Marek Kwitek; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Tomasz Ławniczak; (-) Marzena Machałek; (-) Jerzy Małecki; (-) Jan Mosiński; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Jacek Ozdoba; (-) Anna Paluch; (-) Marcin Porzucek; (-) Urszula Rusecka; (-) Zdzisław Szipiera; (-) Marek Suski; (-) Stanisław Szwed; (-) Ewa Szymańska; (-) Jacek Świat; (-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Ryszard Terlecki; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Teresa Wargocka; (-) Jan Warzecha; (-) Patryk Wicher; (-) Grzegorz Wojciechowski.

U S T A W A

z dnia ... 2023 r.

o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 51:
 - a) w ust. 4 skreśla się wyrazy „lub innej pomocy przyznanej w tej decyzji”,
 - b) w ust. 5 skreśla się wyrazy „i innej pomocy przyznanej w tej samej decyzji”;
- 2) po rozdziale 11 dodaje się rozdział 11a w brzmieniu:

„Rozdział 11a

Przepisy epizodyczne

Art. 147a. 1. W 2023 r. rolnikowi może zostać przyznana, na jego żądanie, płatność, o której mowa w art. 28 rozporządzenia 2021/2115, zwana dalej „płatnością dla małych gospodarstw”, jeżeli:

- 1) łączna powierzchnia:
 - a) gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów będących w posiadaniu tego rolnika wynosi co najmniej 1 ha oraz
 - b) użytków rolnych będących w posiadaniu tego rolnika w dniu 31 maja 2023 r. wynosiła nie więcej niż 5 ha;

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 119 z 21.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 181 z 07.07.2022, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 227 z 01.09.2022, str. 136);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, Dz. Urz. UE L 29 z 10.02.2022, str. 45 oraz Dz. Urz. UE L 216 z 19.08.2022, str. 1).

2) w decyzji w sprawie przyznania płatności bezpośrednich za 2022 r. wydanej na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 168, której stroną jest ten rolnik lub podmiot, od którego ten rolnik nabył gospodarstwo rolne, powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do jednolitej płatności obszarowej w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy uchylanej w art. 168 jest większa od zera.

2. Wysokość płatności dla małych gospodarstw ustala się jako iloczyn powierzchni obszaru zatwierzonego do podstawowego wsparcia dochodów i stawki tej płatności na 1 ha wynoszącej równowartość w złotych kwoty 225 euro przeliczonej z zastosowaniem kursu wymiany euro na złote zgodnie z art. 94 ust. 3 rozporządzenia 2021/2116, po uwzględnieniu kar, w tym kar administracyjnych, oraz zmniejszeń, których konieczność zastosowania wynika z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, w szczególności z art. 17 rozporządzenia 2021/2116.

3. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych podejmie, w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 50 ust. 1, decyzję o wypłacie za 2023 r. zaliczek z tytułu podstawowego wsparcia dochodów, rolnikowi, który złożył żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw wypłaca się z urzędu zaliczki z tytułu tych płatności.

4. Zaliczki z tytułu płatności dla małych gospodarstw wypłaca się w wysokości, w terminie, w trybie oraz na warunkach określonych dla wypłaty zaliczek z tytułu podstawowego wsparcia dochodów.

5. Żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw składa się w terminie do dnia 31 sierpnia 2023 r. za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

6. Żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw może zostać wycofane w terminie do dnia 31 sierpnia 2023 r. za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

7. Termin złożenia żądania przyznania płatności dla małych gospodarstw oraz termin jego wycofania nie podlegają przywróceniu.

8. Płatność dla małych gospodarstw przyznaje w drodze decyzji kierownik biura powiatowego Agencji właściwy według miejsca zamieszkania albo siedziby strony.

9. Płatność dla małych gospodarstw przyznaje się, jeżeli Komisja Europejska zatwierdzi, na podstawie art. 119 ust. 10 rozporządzenia 2021/2115, zmianę Planu w zakresie umożliwiającym przyznanie płatności dla małych gospodarstw.

10. W przypadku gdy Komisja Europejska nie zatwierdzi zmiany Planu w zakresie umożliwiającym przyznanie płatności dla małych gospodarstw, żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw pozostawia się bez rozpatrzenia, o czym zawiadamia się składającego żądanie za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

11. Do płatności dla małych gospodarstw stosuje się przepisy art. 65 ust. 3–7, art. 66–69 i art. 74–78 oraz przepisy wydane na podstawie art. 70 ust. 1 i ust. 2 pkt 1–4 w zakresie dotyczącym szczegółowych warunków przyznawania podstawowego wsparcia dochodów, w tym szczegółowych warunków przyznawania podstawowego wsparcia dochodów następcy prawnemu rolnika lub przejmującemu gospodarstwo oraz wysokości kar i sposobu ich obliczania.

Art. 147b. 1. Rolnicy, którzy w 2023 r. złożyli wniosek o przyznanie:

- 1) podstawowego wsparcia dochodów, mogą w terminie do dnia 31 sierpnia 2023 r. złożyć wniosek o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi do gruntów rolnych, do których ubiegają się o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów;
- 2) płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, mogą w terminie do dnia 31 sierpnia 2023 r. dokonać zmiany tego wniosku;
- 3) płatności ekologicznych, mogą w terminie do dnia 31 sierpnia 2023 r.:
 - a) złożyć wniosek o przyznanie płatności ekologicznych do gruntów, do których nie ubiegali się o ich przyznanie, lecz wskazanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznych zgodnie z art. 59 ust. 1,
 - b) dokonać zmiany tego wniosku
– w zakresie dotyczącym upraw paszowych na gruntach ornych, trwałych użytków zielonych i premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 71 ust. 1 w odniesieniu do płatności ekologicznych.

2. Wnioski złożone zgodnie z ust. 1 oraz zmiany wniosków dokonane zgodnie z ust. 1 uwzględnia się przy przyznawaniu płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi lub płatności ekologicznych, jeżeli Komisja Europejska

zatwierdzi, na podstawie art. 119 ust. 10 rozporządzenia 2021/2115, zmianę Planu w zakresie umożliwiającym uwzględnienie tych wniosków lub tych zmian.

3. W przypadku gdy Komisja Europejska nie zatwierdzi zmiany Planu w zakresie umożliwiającym uwzględnienie wniosków złożonych zgodnie z ust. 1 oraz zmian wniosków dokonanych zgodnie z ust. 1, przy przyznawaniu płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi lub płatności ekologicznych:

- 1) wnioski o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi złożone zgodnie z ust. 1 pkt 1 oraz wnioski o przyznanie płatności ekologicznych złożone zgodnie z ust. 1 pkt 3 lit. a pozostawia się bez rozpatrzenia;
- 2) wnioski o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, których zmian dokonano zgodnie z ust. 1 pkt 2, oraz wnioski o przyznanie płatności ekologicznych, których zmian dokonano zgodnie z ust. 1 pkt 3 lit. b, rozpatruje się bez uwzględniania tych zmian.

4. Termin:

- 1) złożenia wniosków o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi zgodnie z ust. 1 pkt 1 oraz wniosków o przyznanie płatności ekologicznych zgodnie z ust. 1 pkt 3 lit. a,
- 2) dokonania zmian wniosków o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi zgodnie z ust. 1 pkt 2 oraz zmian wniosków o przyznanie płatności ekologicznych zgodnie z ust. 1 pkt 3 lit. b

– nie podlega przywróceniu.

Art. 147c. Kar, o których mowa w art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, nie stosuje się w odniesieniu do wniosków o przyznanie:

- 1) płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi złożonych w 2023 r. lub ich zmian dokonanych w 2023 r.;
- 2) płatności ekologicznych złożonych w 2023 r. lub ich zmian dokonanych w 2023 r. w zakresie, o którym mowa w art. 147b ust. 1 pkt 3.”.

Art. 2. 1. Żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw, o którym mowa w art. 147a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wnioski o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, o których mowa w art. 147b ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, oraz wnioski o przyznanie płatności ekologicznych, o których mowa w art. 147b ust. 1 pkt 3 lit. a, złożone przed dniem wejścia w życie ustawy, uznaje się za złożone w terminie.

2. Zmiany wniosków o przyznanie płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, o których w art. 147b ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, oraz zmiany wniosków o przyznanie płatności ekologicznych, o których mowa w art. 147b ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy, uznaje się za dokonane w terminie.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Głównym celem projektowanej ustawy jest uproszczenie niektórych interwencji w formie płatności bezpośrednich (w tym ekoschematów) oraz interwencji Rolnictwo ekologiczne wdrożonych ustawą z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 412). Uproszczenia te wpłyną na zwiększenie dostępności wsparcia dla krajowych producentów, co ma szczególne znaczenie z uwagi na fakt, że jest to pierwszy rok stosowania płatności na nowych zasadach. W konsekwencji przyczynią się one także do poprawy trudnej sytuacji rolników wynikającej z kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie.

Zmiany zawarte w art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy mają charakter techniczny i pozwolą usprawnić proces wydawania decyzji w sprawach o przyznanie płatności w przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów dotyczących przyznawania wsparcia. Proponuje się, aby w takiej sytuacji w decyzji o przyznaniu płatności zmniejszana była jedynie ta płatność, której dotyczy naruszenie powodujące nałożenie kary. Jeżeli wysokość kary przekracza wysokość danej pomocy, to brakująca kwota będzie odliczana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) z przyszłych płatności, lecz nie będzie zmniejszała innych płatności przyznanych w tej samej decyzji. Proponowana zmiana nie wpływa na wysokość płatności naliczanych dla danego beneficjenta, a stanowi jedynie systemowe usprawnienie sposobu przeprowadzenia tego procesu przez ARiMR.

W art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy proponuje się dodanie przepisów epizodycznych na 2023 r., dzięki którym system przyznawania wsparcia w bieżącym roku będzie łatwiejszy i bardziej przyjazny dla rolników. Zmiany te zostały jednocześnie zgłoszone do Komisji Europejskiej (KE) jako zmiany Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Plan). Z uwagi na konieczność wdrożenia ich w bieżącej kampanii składania wniosków o przyznanie płatności, konieczne jest przyjęcie odpowiednich podstaw ustawowych jeszcze przed formalnym zatwierdzeniem tych zmian przez KE. W związku z tym zaproponowano, aby zastosowanie rozwiązań wdrażanych projektowaną ustawą uzależnione było od wydania przez KE decyzji zatwierdzającej ww. zmianę Planu na podstawie art. 119 ust. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego

Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 119 z 21.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 181 z 07.07.2022, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 227 z 01.09.2022, str. 136).

W dodawanym do zmienianej ustawy art. 147a wprowadza się płatność dla małych gospodarstw, o której mowa w art. 28 rozporządzenia 2021/2115. Płatność ta zastępuje wszystkie inne rodzaje płatności bezpośrednich, w tym ekoschematy. Dzięki zastosowaniu tego rozwiązania rolnicy gospodarujący na niewielkich arealach będą mogli uzyskać wsparcie w uproszczonej formie nie wymagającej od nich spełniania wszystkich warunków określonych dla innych płatności, które musieliby spełnić, gdyby ten uproszczony system nie został wprowadzony. W efekcie wprowadzenia projektowanych przepisów, gospodarstwa najmniejsze, a więc w przeważającej większości gospodarstwa rodzinne, zyskają dodatkowy czas (1 rok) na przygotowanie się i dostosowanie swoich gospodarstw do nowych wymagań związanych ze wsparciem realizowanym na nowych zasadach wynikających z Planu (w szczególności z ekoschematami).

Jako graniczną wielkość gospodarstwa, dla którego skorzystanie z opisywanego rozwiązania będzie możliwe proponuje się przyjąć powierzchnię 5 ha użytków rolnych. Gospodarstwa o takim areale stanowią bowiem grupę, w której odnotowuje się najniższe dochody z działalności rolniczej, a co za tym idzie, ich możliwości dostosowania się do nowych wyzwań wynikających z Planu są najbardziej ograniczone. Grupa ta stanowi ok. 51% wszystkich rolników ubiegających się o płatności bezpośrednie, a jednocześnie dysponuje zaledwie 12% powierzchni gruntów rolnych w Polsce. Wprowadzane rozwiązanie będzie więc stanowiło istotne uproszczenie dla znacznej grupy beneficjentów, przy stosunkowo niewielkim wpływie na całkowitą produkcję rolniczą. Rozwiązanie to jest odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez rolników i organizacje rolnicze, dotyczące uproszczenia systemu płatności bezpośrednich.

Dolną granicę powierzchni gruntów uprawiającą do ubiegania się o przyznanie płatności dla małych gospodarstw proponuje się ustalić na takim samym poziomie, jaki obowiązuje dla pozostałych płatności bezpośrednich, tj. 1 ha.

Z uwagi na fakt, że płatność dla małych gospodarstw zastępuje inne rodzaje płatności bezpośrednich, wsparcie będzie dostępne dla rolników, którzy już złożyli wnioski o przyznanie

takich płatności na 2023 r. (na podstawie dotychczasowych przepisów) i tylko jeżeli uzyskiwali wsparcie w poprzednim roku (lub są następcami prawnymi takich rolników).

Wysokość płatności dla małych gospodarstw proponuje się ustalić na poziomie 225 EUR/ha. Stawka ta przewyższa łączny poziom dwóch najpowszechniej stosowanych płatności bezpośrednich, tj. podstawowego wsparcia dochodów oraz płatności redystrybucyjnej, dzięki czemu rozwiązanie to staje się atrakcyjne dla znacznej części małych gospodarstw. Z drugiej strony projektowana wysokość wsparcia dla małych gospodarstw jest niższa od łącznego poziomu płatności, jakie rolnik może uzyskać decydując się na podjęcie dodatkowych zobowiązań i ubieganie się o płatności w ramach ekoschematów. W efekcie wprowadzane rozwiązanie nie będzie zniechęcać rolników o większych ambicjach (w tym środowiskowych) do podejmowania nowych wyzwań wynikających z Planu. Podobnie w przypadku rolników funkcjonujących na bardziej wymagających rynkach, tj. w tych sektorach, które objęte zostały płatnościami związanymi z produkcją (np. mleko, wołowina, buraki cukrowe czy chmiel) – płatność dla małych gospodarstw nie zapewni wsparcia na tak wysokim poziomie, jaki można uzyskać dzięki dodatkowym płatnościom stosowanym w tych sektorach, a więc nie będzie stanowiła zachęty do rezygnowania z tych kierunków produkcji.

Projektowana stawka płatności dla małych gospodarstw w połączeniu z proponowanym maksymalnym limitem powierzchniowym (5 ha) zapewnia zgodność tego rozwiązania z przepisami UE, tj. z art. 28 akapit drugi rozporządzenia 2021/2115, który określa maksymalną wysokość tego wsparcia na poziomie 1 250 EUR na gospodarstwo.

Zgodnie z art. 28 akapit pierwszy rozporządzenia 2021/2115, płatność dla małych gospodarstw ma charakter opcjonalny, a więc skorzystanie z niej jest dobrowolne dla rolników. W związku z tym zaproponowano, aby przyznanie tej płatności następowało na żądanie zainteresowanego rolnika składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR, a więc w ten sam sposób, co wniosek o przyznanie pozostałych płatności bezpośrednich. Termin na złożenie odpowiedniego żądania oraz termin na jego wycofanie proponuje się ustalić na okres do dnia 31 sierpnia 2023 r. Termin ten z jednej strony zapewni beneficjentom wsparcia odpowiedni czas na podjęcie decyzji i złożenie wymaganych dokumentów, a z drugiej strony pozwoli ARiMR na rozpatrzenie złożonych dokumentów w czasie, który nie zagraża terminowemu rozpoczęciu wypłaty zaliczek z tytułu płatności bezpośrednich, tj. od dnia 16 października 2023 r. Z tego samego powodu proponuje się, aby termin złożenia żądania przyznania płatności dla małych gospodarstw i wycofania tego żądania nie podlegał

przywróceniu. Jednocześnie, w celu umożliwienia rolnikom składania żądania przyznania płatności dla małych gospodarstw jak najwcześniej, proponuje się, aby żądania złożone przed dniem wejścia w życie ustawy były uznawane za złożone zgodnie z projektowaną ustawą.

Proponuje się, aby płatność dla małych gospodarstw była przyznawana w drodze decyzji, dzięki czemu cały proces przyznawania płatności będzie analogiczny do procedury przyznawania stosowanej w przypadku pozostałych płatności bezpośrednich.

W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich rolników należy przewidzieć możliwość stosowania zaliczek z tytułu płatności dla małych gospodarstw, tak jak ma to miejsce w przypadku pozostałych płatności bezpośrednich.

Dodawany do zmienianej ustawy art. 147b wprowadza zmiany w zakresie ubiegania się o płatności w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, zwanego dalej „ekoschematem Rolnictwo węglowe” oraz płatności ekologicznych. Zmiany te zostały zgłoszone KE jako zmiana Planu ze skutkiem od 2023 r.

W odniesieniu do ekoschematu Rolnictwo węglowe, w przesłanej do KE zmianie Planu proponuje się wprowadzenie uproszczeń, które wpłyną na zwiększenie dostępności tego wsparcia dla rolników, w szczególności poprzez rezygnację z wymogu uzyskania minimalnej liczby punktów wymaganej do skorzystania z ekoschematu Rolnictwo węglowe. Ponadto proponowane zmiany dotyczą rozszerzenia możliwości realizacji poszczególnych praktyk objętych tą interwencją w gospodarstwach, tj. umożliwienia łączenia niektórych praktyk na tej samej powierzchni, zmniejszenia powierzchni (do co najmniej 50% sumy powierzchni gruntów ornych i trwałych użytków zielonych w gospodarstwie), do której powinien zostać opracowany plan nawożenia w ramach praktyki Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia.

Ekoschemat Rolnictwo węglowe składa się z 8 praktyk i oparty jest o system punktów przypisanych do każdej z praktyk. Obecnie mogą realizować go tylko te gospodarstwa, które spełniają warunek uzyskania minimalnej liczby punktów stanowiącej równowartość punktów, jakie rolnik otrzymałby w sytuacji realizacji na co najmniej 25% powierzchni użytków rolnych najwyższej punktowanej praktyki (5 pkt/ha). Tym samym do ekoschematu mogą przystąpić tylko te gospodarstwa, które „na wejściu” uzyskają minimalną liczbę punktów. Ze względu na to, że warunek ten mógł, w szczególności w przypadku małych gospodarstw, stanowić ograniczenie w dostępności ekoschematu, a także powodować nadmierne obciążenia administracyjne, w przekazanej do KE zmianie Planu zaproponowano usunięcie tego warunku. Taka zmiana nie osłabi ambicji środowiskowych, a wręcz przeciwnie, może wpłynąć na ich zwiększenie. Może

bowiem zaistnieć sytuacja, w której rolnicy dotychczas nie wnioskowali o płatności do rolnictwa węglowego, mimo iż realizowali w swoich gospodarstwach praktyki objęte tymi płatnościami, ponieważ nie spełniali warunku wejścia. Tym samym jego zniesienie powinno przełożyć się na wzrost zainteresowania rolników tą interwencją, co z kolei powinno wpłynąć na wzrost powierzchni zgłaszanych do płatności w ramach poszczególnych praktyk.

Dodatkowo wprowadzenie zmian w zakresie możliwości łączenia na tej samej powierzchni niektórych praktyk np. praktyki Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe z praktyką Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji, jest uzasadnione z punktu widzenia prowadzenia zabiegów agrotechnicznych. Umożliwienie łączenia praktyk powinno przełożyć się na wzrost zainteresowania rolników płatnościami w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe.

W przekazanej do KE zmianie Planu proponuje się także doprecyzowanie, że wymóg opracowania planu nawożenia w ramach jednej z praktyk w ekoschemacie Rolnictwo węglowe dotyczy co najmniej 50% sumy powierzchni gruntów ornych i trwałych użytków zielonych w gospodarstwie. Pozostawienie obowiązku opracowania planu nawożenia do wszystkich gruntów ornych i trwałych użytków zielonych w gospodarstwie mogłoby spowodować ograniczenia w dostępności do tej praktyki, a w niektórych przypadkach wręcz brak możliwości skorzystania z niej.

Wprowadzane zmiany stanowią uproszczenie dla rolników chcących wnioskować o przyznanie płatności do ekoschematu Rolnictwo węglowe. Są one oczekiwane przez rolników i właściwe z punktu widzenia prowadzonych w gospodarstwie zabiegów agrotechnicznych. Ponadto rolnicy są o nich również na bieżąco informowani. Projektowane zmiany powinny także wpłynąć na poprawę sytuacji dochodowej rolników ze względu na proponowane uproszczenia w zakresie dostępności do wnioskowania o przyznanie płatności w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe.

W zmienianej ustawie określone są jedynie ogólne warunki przyznawania płatności w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe. Z tego względu opisane powyżej zmiany w zakresie warunków przyznawania tej płatności zostaną wdrożone na mocy zmiany przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 70 zmienianej ustawy (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

(Dz.U. poz. 493)). Niemniej jednak należy umożliwić rolnikom złożenie wniosków o przyznanie płatności w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe na zmienionych zasadach lub dokonanie zmian już złożonych wniosków. Z tego względu w projektowanej ustawie proponuje się wskazać termin na złożenie wniosku o przyznanie płatności w zakresie rolnictwa węglowego lub dokonanie zmian we wcześniej złożonych wnioskach.

W zakresie rolnictwa ekologicznego zmiana Planu przewiduje obniżenie z 0,5 DJP/ha do 0,3 DJP/ha minimalnego poziomu obsady zwierząt, jaki jest wymagany przy ubieganiu się o premię za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej, co powinno przyczynić się do zwiększenia zainteresowania podejmowaniem przez rolników zobowiązań w ramach interwencji, przede wszystkim wśród tych posiadających zwierzęta w liczbie nie pozwalającej spełnić dotychczasowego warunku „wejściowego” na potrzeby przyznania ww. premii. Z uwagi, że szczegółowe zasady przyznawania płatności ekologicznych, w tym do powierzchni upraw paszowych na gruntach ornych oraz do powierzchni trwałych użytków zielonych a także z tytułu premii za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 791), zostanie ono odpowiednio zmienione poprzez obniżenie z 0,5 do 0,3 współczynnika wykorzystywanego do przeliczenia DJP na powierzchnię, do której przysługują płatności ekologiczne w ramach upraw paszowych na gruntach ornych oraz do powierzchni trwałych użytków zielonych.

Zmiana ta jest korzystna dla rolników i powinna przyczynić się do realizacji podstawowego celu, jakim jest rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce. Rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce to również przyczynianie się do zwiększania korzyści dla środowiska poprzez szersze stosowanie przez rolników ekologicznych metod produkcji, które są niezaprzeczalnie bardziej przyjazne dla szeroko rozumianej przestrzeni rolniczej. Ponadto proponowana zmiana powinna wpłynąć na poprawę sytuacji dochodowej rolników poprzez zwiększenie możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach interwencji (tj. płatności ekologiczne), będące formą wynagrodzenia rolnikom korzyści dla środowiska wynikających ze stosowania ekologicznych metod produkcji w miejsce stosowanych dotychczas metod konwencjonalnych.

Z uwagi na fakt, że opisane powyżej zmiany mają obowiązywać już w odniesieniu do kampanii składania wniosków o przyznanie płatności na 2023 r., w dodawanym do zmienianej ustawy art. 147b wprowadza się przepisy, umożliwiające rolnikom dostosowanie swoich wniosków o przyznanie płatności w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe oraz płatności ekologicznych do nowych zasad wynikających z tych zmian (o ile zmiany te zostaną zatwierdzone przez KE). W tym celu proponuje się przewidzieć możliwość:

- 1) złożenia wniosków o płatności w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe w stosunku do gruntów, które dotychczas nie były objęte takim wnioskiem, ale były objęte wnioskiem o przyznanie płatności w ramach podstawowego wsparcia dochodów oraz płatności ekologiczne w stosunku do gruntów, które dotychczas nie były objęte takimi wnioskami,
- 2) zmiany już złożonych wniosków o ww. płatności.

Dzięki temu rolnicy, którzy dotychczas, z obawy przed niespełnieniem wymaganych warunków, nie ubiegali się o przyznanie płatności w ramach ww. interwencji lub ubiegali się o nie w ograniczonym zakresie, będą mogli ubiegać się o przyznanie tego wsparcia na zmienionych zasadach.

W przypadku płatności ekologicznych złożenie wniosku lub zmiana już złożonego wniosku byłyby możliwe jedynie w zakresie, w jakim wprowadzane są zmiany w Planie, tj. w zakresie premii za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej oraz w zakresie tych upraw, w przypadku których warunkiem ich przyznania jest posiadanie przez rolników zwierząt, tj. do upraw paszowych oraz do trwałych użytków zielonych.

Podobnie jak w przypadku płatności dla małych gospodarstw, termin na złożenie wniosków o przyznanie płatności w ramach ekoschematów Rolnictwo węglowe oraz płatności ekologicznych oraz zmian do tych wniosków, proponuje się ustalić na okres do dnia 31 sierpnia 2023 r. Termin ten z jednej strony daje rolnikom odpowiedni czas na złożenie stosownych dokumentów, a z drugiej strony pozwoli ARiMR na terminowe rozpoczęcie wypłaty tego wsparcia. Jednocześnie, podobnie jak w przypadku żądania przyznania płatności dla małych gospodarstw, proponuje się, aby wnioski oraz zmiany do wniosków o przyznanie płatności w zakresie rolnictwa węglowego oraz płatności ekologicznych złożone przed dniem wejścia w życie ustawy były uznawane za złożone zgodnie z projektowaną ustawą.

Jednocześnie w celu zagwarantowania, że rolnicy nie poniosą negatywnych konsekwencji z tytułu złożenia wniosków lub zmian do wniosków w proponowanym terminie, w art. 147c

proponuje się odstąpienie od karania rolników z tytułu złożenia wniosków „po terminie” w 2023 r. lub ich zmian dokonanych w 2023 r. w zakresie płatności do ekoschematu Rolnictwo węgłowe i płatności ekologicznych w zakresie upraw paszowych na gruntach ornych, trwałych użytków zielonych oraz z tytułu premii za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej.

Z uwagi na fakt, że zastosowanie wprowadzanych zmian zostało uzależnione od ich zatwierdzenia przez KE, należy ustanowić przepisy, które znajdą zastosowanie w przypadku braku takiej zgody. W tym celu zaproponowano, aby żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw oraz wnioski o przyznanie płatności w ramach ekoschematów Rolnictwo węgłowe oraz płatności ekologicznych złożone na podstawie projektowanych przepisów były pozostawiane bez rozpatrzenia. W przypadku zmian wniosków dokonanych na podstawie projektowanych przepisów proponuje się, aby wnioski te były rozpatrywane bez uwzględniania tych zmian.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Uchwalenie proponowanych regulacji nie powoduje skutków finansowych, a w szczególności nie powoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa.

Projekt nie będzie miał wpływu na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane przepisy będą miały pośredni pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Proponowany termin wejścia w życie ustawy - z dniem następującym po dniu ogłoszenia - nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego, gdyż przewiduje rozwiązania korzystne dla dużej grupy podmiotów (rolników).

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS.WO.070.184.7203

Data wpływu 04.07.2023

BIURO ANALIZ SEJMOWYCH
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 3 lipca 2023 r.

BAS-WAPEiM-1474/23
TRYB PILNY

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 1120.3M.2023
Data wpływu 4.07.2023

Pani Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jerzy Małecki)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zmierza do znowelizowania ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412; dalej: ustawa).

1.1. Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 51 ust. 4 i 5 ustawy z tytułu kary za nieprzestrzeganie przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy określonych przepisów pomniejsza się wysokość przyznanej pomocy (a nie innej pomocy przyznanej w tej decyzji) w roku, w którym kara została nałożona, oraz przez kolejne 3 lata kalendarzowe.

1.2. Dodawany art. 147a ustawy dotyczy wprowadzenia w 2023 r. płatności dla małych gospodarstw, o której mowa w art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) 305/2013 i (UE) nr 1307/2013 rozporządzenia 2021/2115¹ (dalej: rozporządzenie (UE) 2021/2115). Płatność ta będzie miała charakter opcjonalny dla rolników i w przypadku złożenia wniosku w określonym trybie zastąpi płatności bezpośrednie przyznawane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115. Warunkiem przyznania płatności będzie spełnienie kryteriów powierzchni, o których mowa w

¹ Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, s. 1, ze zm.

art. 147a ust. 1 projektu. Wysokość płatności zostanie ustalona jako iloczyn powierzchni obszaru zatwierdzonego do podstawowego wsparcia dochodów i stawki tej płatności na 1 ha wynoszącej równowartość w złotych kwoty 225 euro przeliczonej z zastosowaniem kursu wymiany euro na złote. W projekcie określono, iż żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw będzie można złożyć w terminie do 31 sierpnia 2023 r. za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dopuszczono także możliwość wypłaty zaliczek z tytułu płatności dla małych gospodarstw (w przypadku podjęcia decyzji w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 50 ustawy przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych). Zgodnie z proponowaną ustawą płatność dla małych gospodarstw zostanie przyznana, jeżeli Komisja Europejska zatwierdzi, na podstawie art. 119 ust. 10 rozporządzenia 2021/2115, zmianę Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (dalej: Plan Strategiczny WPR) w zakresie umożliwiającym przyznanie tej płatności. W przypadku gdy Komisja Europejska nie zatwierdzi zmiany Planu Strategicznego WPR w zakresie umożliwiającym przyznanie płatności dla małych gospodarstw, żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw pozostawi się bez rozpatrzenia, zawiadamiając składającego żądanie.

1.3. Dodawany art. 147b ustawy dotyczy terminów złożenia (oraz dokonania zmiany) w zakresie wniosków o przyznanie płatności do a) rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi; b) płatności ekologicznych.

Zgodnie z projektowanym art. 147c ustawy w odniesieniu do określonych wniosków nie stosuje się kar za złożenie lub zmianę wniosku po terminie, o których mowa w art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 nowelizowanej ustawy.

Ustawa ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Oceny projektu należy dokonać z uwzględnieniem:

- rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013² (dalej: rozporządzenie (UE) 2021/2116);
- rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1173 z dnia 31 maja 2022 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego

² Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, s. 187, ze zm.

systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej³ (dalej: rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/1173).

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Artykuł 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2115 zobowiązuje państwa członkowskie do włączenia do planów strategicznych WPR systemu warunkowości, zgodnie z którym nakłada się kary administracyjne na rolników i innych beneficjentów, którzy otrzymują płatności bezpośrednie na podstawie rozdziału II (tytułu III) lub płatności roczne na podstawie art. 70, art. 71 i art. 72 tego rozporządzenia, jeśli nie spełniają oni wymogów podstawowych w zakresie zarządzania określonych w prawie Unii lub norm dobrej kultury rolnej. Mają to być kary skuteczne i proporcjonalne, a także zgodne z wymogami określonymi w tytule IV rozdział IV rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Przepisy tytułu IV rozdział IV rozporządzenia (UE) 2021/2116 określają system kontroli i kary administracyjne w związku z warunkowością. Zgodnie z art. 85 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116 kary administracyjne, o których mowa w art. 84 tego rozporządzenia⁴, stosuje się w drodze zmniejszenia lub wyłączenia z finansowania całkowitej kwoty płatności wskazanych w art. 83 ust. 1 tego rozporządzenia, które zostały lub mają zostać przyznane danemu beneficjentowi w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy, które złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono niezgodność.

Projektowany art. 51 nowelizowanej ustawy dotyczy nieprzestrzegania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy przyznawanej w drodze decyzji (rozdział 4 nowelizowanej ustawy), w tym płatności bezpośrednich przyznawanych na podstawie art. 16 ust. 2 lit. a-c, art. 16 ust. 2 lit. d oraz art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia 2021/2115. Są to więc beneficjenci otrzymujący płatności bezpośrednie na mocy tytułu III rozdział II rozporządzenia (UE) 2021/2115, a więc znajduje tu zastosowanie art. 85 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Projekt przewiduje możliwość pomniejszenia jedynie konkretnej przyznanej pomocy, z wyłączeniem innej pomocy przyznanej w decyzji na rzecz tego samego beneficjenta. Uniemożliwi to więc zmniejszenie lub wyłączenie z finansowania całkowitej kwoty płatności, które zostały lub mają zostać przyznane danemu beneficjentowi, czego wymaga art. 85 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116. W tym zakresie projekt może zostać uznany za niezgodny z art. 85 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

³ Dz. Urz. UE L 183 z 8.7.2022, s. 23.

⁴ Tj. stosowane wobec beneficjentów, o których mowa w art. 83 ust. 1 tego rozporządzenia, w tym beneficjentów płatności bezpośrednich na mocy tytułu III rozdział II rozporządzenia (UE) 2021/2115, którzy nie przestrzegają w dowolnym momencie w danym roku kalendarzowym obowiązków określonych w tytule III rozdział I sekcja 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

3.2. Projektowany art. 147a ustawy określa przesłanki i zasady przyznania w 2023 r. płatności obszarowej dla małych gospodarstw. Przepis ten wymaga oceny co do zgodności z art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

W art. 28 akapit pierwszy i drugi rozporządzenia 2021/2115 określono następujące przesłanki przyznawania płatności zastępującej płatności bezpośrednie dla małych gospodarstw: 1) są one przyznawane małym gospodarstwom, określonym przez państwa członkowskie; 2) obejmują płatność ryczałtową lub kwoty na hektar zastępujące płatności bezpośrednie na podstawie sekcji 2 (płatności bezpośrednie niezwiązane z produkcją) i sekcji 3 (płatności bezpośrednie związane z produkcją) rozdziału II tego aktu; 3) powinny zostać określone jako interwencja opcjonalna dla małych gospodarstw; 4) powinny zostać określone w planie strategicznym wspólnej polityki rolnej; 5) roczna płatność dla gospodarstwa nie może przekroczyć 1 250 EUR.

W art. 147a ustawy szczegółowo określono kryterium powierzchni, od spełnienia którego uzależniono przyznanie płatności. Będzie ona kierowana do niewielkich gospodarstw, w przypadku których łączna powierzchnia użytków rolnych w dniu 31 maja 2023 r. wynosiła nie więcej niż 5 ha. W analizowanym zakresie regulacje art. 147a projektu nie są sprzeczne z pierwszą z wymienionych przesłanek.

Zgodnie z projektem płatność obejmie kwotę na hektar wynoszącą równowartość w złotych kwoty 225 euro przeliczonej z zastosowaniem kursu wymiany euro na złote. W związku z ograniczeniem przyznawania płatności do 5 ha maksymalna roczna jej wysokość wyniesie 1125 euro. Wobec tego regulacje art. 147a ustawy nie są sprzeczne z drugą oraz piątą z wymienionych przesłanek.

Analiza proponowanego art. 147a ustawy prowadzi do wniosku, że płatność dla małych gospodarstw ma charakter opcjonalny i zastąpi płatności bezpośrednie tylko w przypadku złożenia właściwego wniosku. Należy uznać, iż regulacje art. 147a ustawy nie są sprzeczne z trzecią z wymienionych przesłanek.

Na podstawie nowelizacji płatność dla małych gospodarstw zostanie przyznana, jeżeli Komisja Europejska zatwierdzi, na podstawie art. 119 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2115, zmianę Planu Strategicznego WPR w zakresie umożliwiającym przyznanie tej płatności.

Zgodnie z art. 119 rozporządzenia (UE) 2021/2115 państwa członkowskie mogą składać do Komisji wnioski o zmianę swoich planów strategicznych WPR. Wnioski o zmianę planów strategicznych WPR powinny być należycie uzasadnione i określać w szczególności spodziewany wpływ zmian planu na realizację celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE). Należy do nich dołączyć zmieniony plan, w tym – w stosownych przypadkach – zaktualizowane załączniki. Komisja ocenia zgodność zaproponowanych zmian z rozporządzeniem (UE) 2021/2115 i aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi na jego podstawie, a także

z rozporządzeniem (UE) 2021/2116, oraz ich faktyczny wkład w realizację celów szczegółowych. W art. 119 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2115 wskazano, iż Komisja zatwierdza każdą zmianę planu strategicznego WPR w drodze decyzji wykonawczej, bez stosowania procedury komitetowej, o której mowa w art. 153 tego rozporządzenia. Regulacje art. 147a ustawy nie są również sprzeczne z piątą z wymienionych przesłanek.

Projektowany art. 147a ustawy nie jest sprzeczny z art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

3.3. Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/1173 stanowi, że wnioski o przyznanie pomocy składa się w terminie ustalonym przez państwo członkowskie i odnoszą się one do roku kalendarzowego, w którym zostały złożone. Ponadto państwa członkowskie mają zapewnić beneficjentom możliwość skorygowania wstępnie wypełnionych formularzy w terminie ustalonym przez państwo członkowskie oraz możliwość zmiany lub wycofania wniosków o przyznanie pomocy. Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/1173 nie przewiduje jednak wymogu nakładania kar za przekroczenie tych terminów.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 59 rozporządzenia 2021/2116, na państwach członkowskich spoczywa obowiązek zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, w tym skutecznego stosowania kryteriów kwalifikowalności wydatków. Można więc uznać, że projektowane art. 147b oraz art. 147c ustawy nie naruszają prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Projektowany art. 51 ustawy o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 może zostać uznany za niezgodny z art. 85 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

W pozostałym zakresie projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autorzy:

Marek Jaśkowski, Konrad Kuszel (weryfikacja: T. Jaroszyński)
eksperti ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Deskryptory bazy Rex: rolnictwo, Unia Europejska

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPSWP.020.134.8/2023

Data wpływu 04.07.2023

BIURO ANALIZ SEJMOWYCH
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 3 lipca 2023 r.

BAS-WAPEiM-1475/23
TRYB PILNY

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA NS
L.dz. DS.1120.311.2023(2)
L. data wpływu 04.07.2023

Pani Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jerzy Małecki) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zmierza do znowelizowania ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412; dalej: ustawa).

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 51 ust. 4 i 5 ustawy z tytułu kary za nieprzestrzeganie przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy określonych przepisów pomniejsza się wysokość przyznanej pomocy (a nie innej pomocy przyznanej w tej decyzji) w roku, w którym kara została nałożona, oraz przez kolejne 3 lata kalendarzowe.

Dodawany art. 147a ustawy dotyczy wprowadzenia w 2023 r. płatności dla małych gospodarstw, o której mowa w art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) 305/2013 i (UE) nr 1307/2013 rozporządzenia 2021/2115¹ (dalej: rozporządzenie (UE) 2021/2115). Płatność ta będzie miała charakter opcjonalny dla rolników i w przypadku złożenia wniosku w określonym trybie zastąpi płatności bezpośrednie przyznawane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115. Warunkiem przyznania płatności będzie spełnienie kryteriów powierzchni, o których mowa w art. 147a ust. 1 projektu. Wysokość płatności zostanie ustalona jako iloczyn powierzchni obszaru zatwierdzonego do podstawowego wsparcia dochodów i stawki tej płatności na 1 ha wynoszącej równowartość w złotych kwoty 225 euro przeliczonej z zastosowaniem kursu wymiany euro na złote. W projekcie określono, iż żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw będzie można

¹ Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, s. 1, ze zm.

złożyć w terminie do 31 sierpnia 2023 r. za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dopuszczono także możliwość wypłaty zaliczek z tytułu płatności dla małych gospodarstw (w przypadku podjęcia decyzji w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 50 ustawy przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych). Zgodnie z proponowaną ustawą płatność dla małych gospodarstw zostanie przyznana, jeżeli Komisja Europejska zatwierdzi, na podstawie art. 119 ust. 10 rozporządzenia 2021/2115, zmianę Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (dalej: Plan Strategiczny WPR) w zakresie umożliwiającym przyznanie tej płatności. W przypadku gdy Komisja Europejska nie zatwierdzi zmiany Planu Strategicznego WPR w zakresie umożliwiającym przyznanie płatności dla małych gospodarstw, żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw pozostawi się bez rozpatrzenia, zawiadamiając składającego żądanie.

Dodawany art. 147b ustawy dotyczy terminów złożenia (oraz dokonania zmiany) w zakresie wniosków o przyznanie płatności do a) rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi; b) płatności ekologicznych.

Zgodnie z projektowanym art. 147c ustawy w odniesieniu do określonych wniosków nie stosuje się kar za złożenie lub zmianę wniosku po terminie, o których mowa w art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 nowelizowanej ustawy.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie jest więc projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autorzy:

Marek Jaśkowski, Konrad Kuszel (weryfikacja: T. Jaroszyński)

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski